

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/16860
G.K 109

Sayı: 34930642-610-104009
Konu: Soru Önergeleri(7/16860)

07/10/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mardin Milletvekili Sayın Erol DORA tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/16860 Esas Numaralı yazılı soru önergesine verilen cevabi yazımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EKLER :
Soru Önergesi cevabı

08.10.2013
08.10.2013

Ayşe YÜCEL
Sekreter

Bu evrak 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na göre elektronik olarak imzalanmıştır.

Adres : Eskişehir Yolu Söğütözü Mahallesi 2177.Sokak No:10/A
Çankaya/ANKARA
Telefon : (312) 705 58 11
e-posta : sebahattin.bayrak@aile.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi : S. BAYRAK İlçe Sosyal Hizmetler Müdürü
Fax : (312) 705 58 97
Elektronik Ağ: www.aile.gov.tr

Mardin Milletvekili Sayın Erol **DORA**'ya Ait 7/16860 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

İlgili soru önergesinde;

“Türkiye’de kadın cinayetleri Ocak ayı itibariyle de devam etmektedir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından her fırsatta dile getirilen kadın cinayetlerini durdurmaya yönelik politikalar sonuçsuz kalmakta ve kadın cinayetlerine karşı önlem alınabileceksen, kadınlar öldürülmeye devam etmektedir. 30 Aralık’ta Sema Danyıldız, 2 Ocak’ta Gülşah Sarcan, 7 Ocak’ta Gülay Irmak, 14 Ocak’ta Gönül C. Kocaları tarafından öldürülmüştür. Son olarak Kocaeli’nin Gebze ilçesinde Mehtap Civelek, boşanma davası açtığı eşi tarafından silahla öldürülmüştür.

25 yaşındaki Mehtap Civelek, altı aydır ölüm tehditleri gönderdiği ileri sürülen ve polise defalarca şikayet edilen eşi Volkan Civelek tarafından başından iki kurşunla vurulmuştur. Volkan Civelek, öldü sandığı eşini özel bir hastanenin önüne bırakıp kaçtıktan sonra yakalanırken, olay günü de eşinin İstanbul’daki ailesine “Cesedini gelin alın” diyerek telefon açtığı anlaşılmıştır. Mehtap’ın ailesi, Mehtap’ı boşanmak üzere olduğu eşinin kaçırdığını öğrenip gittikleri karakolda, “Siz fazla Arka Sokaklar dizisini izliyorsunuz” denilerek kendileri ile ilgilenilmediğini belirtmişlerdir.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Daha önce eşi tarafından şiddet uygulanan ve ardından hukuksal süreç başlatılarak mahkeme tarafından koruma kararı verilen Mehtap Civelek’in, verilen koruma kararı dikkate alınarak yaşayabileceği şiddet olaylarına karşı tedbir alınmamasının nedeni nedir?

CEVAP 1: Kadıköy Kaymakamlığı İlçe Emniyet Müdürlüğü Asayiş Büro Amirliği’ne 12/07/2012 tarihinde müracaatta bulunan Mehtap Civelek 12/07/2012 tarihinde eşi Volkan Civelek’in kendisine sözlü şiddet uygulaması ve darp etmesi ile ilgili olarak davacı-şikayetçi olup koruma talep ettiğini, Kaymakamlık Makamı’nın 13/07/2012 tarihli Olur’u ile hakkında 3 ay süreli korumalı karar verildiğini, eşinin kendisini rahatsız etmeye devam etmesinden dolayı koruma kararının uzatılmasını istediğini beyan etmiştir. Mehtap Civelek’in koruma talebi ile ilgili olarak, İçişleri Bakanlığı’nın Tehdit Alan Kişilerin Korunması Konulu 2010/65 Sayılı Genelge kapsamında alınan tedbirlerin yanı sıra, Koruma Hizmetleri Yönetmeliği’nin 10/A maddesinde belirtilen şahıslardan olup, koruma talebi ile ilgili olarak aynı yönetmeliğin 4’üncü maddesinde belirtilen koruma şekillerinden “çağrı üzerine koruma” tedbiri ile 31/10/2012’den 30/04/2013’e kadar koruma altına alınması Kadıköy Kaymakamlığı İlçe Emniyet Müdürlüğü’nce uygun görülmüştür. İstanbul Emniyet Müdürlüğü’nden alınan bilgiye göre söz konusu kadının çağrı üzerine koruması bulunmaktadır. Ancak Mehtap Civelek olayın gerçekleştiği gün korumasına haber vermeden iş yerinden ayrılmıştır.

SORU 2: Mehtap Civelek’in kaçırıldığını haber alıp polis merkezine giden ailesine “siz fazla Arka Sokaklar dizisi izliyorsunuz” şeklinde yorumlar yapıp, şikayetlerini ciddiye almayan ve cinayetin işlenmesinde sorumluluk sahibi olan polisler hakkında soruşturma açılmış mıdır?

CEVAP 2: İçişleri Bakanlığı tarafından cevap verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

SORU 3: 2012 yılı içerisinde yaşanan kadın cinayetlerinin sayısı kaçtır?

CEVAP 3: Şiddet ve şiddet sonucu ölüm vakaları konusundaki güncel veriler esas olarak Adalet Bakanlığı UYAP, İçişleri Bakanlığı POL-NET ve Jandarma Genel Komutanlığının veri sistemi üzerinde toplanmaktadır.

SORU 4: Öldürülen kadınların kaç ölümüne neden olan kişiler hakkında suç duyurusunda bulunmuştur? Bu kadınların kaç hakkında ilgili savcılıkça koruma tedbiri kararı alınmıştır? Hakkında koruma tedbiri alınmış olmasına rağmen neden bu cinayetler önlenememektedir?

CEVAP 4: 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 18.07.2013 tarihine kadar Türkiye genelinde hakim tarafından 7039, mülki amir tarafından 3792, kolluk tarafından 3692 olmak üzere toplam 14.523 koruyucu tedbir kararı verilmiştir.

Öte yandan son dönemde kadın cinayetlerinin arttığı ya da önlenemediği yönünde net bilimsel ve resmi veri bulunmamaktadır. Ancak Bakanlığımız öncülüğünde gerçekleştirilen yasal çalışmalar, güçlendirilen kurumsal hizmetler, sürekli eğitimler sonucu kanun uygulayıcılarda sağlanan tutum ve davranış değişikliği ile toplumun bilinç düzeyi, duyarlılığı ve farkındalığının artırılmasına yönelik çalışmalar, şiddet mağduru kadınlarımızın kurumlara olan güvenini, inancını artırmakta, ilgili kurumlara başvurmakta daha cesaretli davranmalarını ve bu konuda destek talep etmelerini sağlamaktadır. Öte yandan kadına yönelik şiddet olayları daha önce Ceza Kanunu kapsamında düzenlenmiş farklı suçlar adı altında veri olarak kaydedilirken, bugün itibarıyla konu özelinde veri toplanmaya başlanması da şiddet olaylarında artış olduğu algısını beraberinde getirmiştir.

Bakanlığımız şiddetle mücadele alanında atılması gereken adımlar konusunda gereken siyasi kararlılığa sahiptir ve bu alandaki çalışmalarımız kararlılıkla sürdürülecektir.

SORU 5: Kadına karşı şiddetin önlenmesine ve kadın cinayetlerinin durdurulmasına yönelik Bakanlığınız tarafından yürütülen çalışmalar nelerdir?

SORU 6: Bakanlığınız tarafından her fırsatta kadın cinayetlerini durdurmaya yönelik politikaların yürütüldüğünü belirtirken neden tüm bu politikalar sonuçsuz kalmaktadır?

CEVAP 5-6: Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleriyle mücadele hükümetimizin en önemli gündem maddelerinden birisini oluşturmaktadır. Bu kapsamda, şiddetin önlenmesi, şiddet mağdurunun korunması ve güçlendirilmesi, toplumsal farkındalığın artırılması, gerekli yasal alt yapının oluşturulması ve güçlendirilmesi yönünde çalışmalar Bakanlığımızca yürütülmektedir.

Bakanlığımızın kurulmasının ardından şiddetin önlenmesi ve azaltılması amacıyla konu hakkındaki yasal, kurumsal hizmet ve bilinç artırma çalışmaları yoğunlaştırılmıştır. Bu kapsamda;

- “6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun” ilgili tüm tarafların katkı ve katılımları ile hazırlanmış, 20 Mart 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun, 8 Mart 2012 tarihinde yürürlüğe giren “Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)”ne de paralel düzenlemeler içermektedir.
- Kanunun yürürlüğe girmesinin ardından, uygulama yönetmeliğinin yürürlüğe girmesine kadar olan dönemde, uygulamaya açıklık getirmesi ve uygulayıcılara yol göstermesi amacıyla Nisan 2012 tarihinde 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun Uygulaması Hakkında 2012/13 sayılı Bakanlık Genelgesi yayımlanmıştır. Kanunun Uygulama Yönetmeliği ise ilgili kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri doğrultusunda hazırlanmış, 18 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- Kanun ile kurulması öngörülmüş olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Yönetmeliği çalışmaları da devam etmektedir.
- Ayrıca, kadın konukevlerinin yeniden yapılandırılmasına ilişkin Kadın Konukevleri Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik, ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla hazırlanmış, 5 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- 6284 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinin ardından Kanunun tanıtılması amacıyla Nisan-Haziran 2012’de 16 ilde çevre illerde Kanun’un uygulanmasında sorumluluğu bulunan üst düzey kamu görevlilerinin katılımlarıyla seminerler düzenlenmiş, seminerlere 6.500 kamu görevlisi katılım sağlamıştır. Aynı konularda 250 Mülkiye Başmüfettişi ve 146 kaymakam adayına da benzer konularda seminer düzenlenmiştir.
- Diğer taraftan, Temmuz 2006’da “Çocuk ve Kadına Yönelik Şiddet Hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi için Alınacak Tedbirler” konulu 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi yayımlanmış, Genelge çerçevesinde KSGM koordinasyonunda ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla Kadına Yönelik Şiddet İzleme Komitesi oluşturulmuştur. Yılda bir kez toplanan Komite, kadına yönelik şiddet konusundaki çalışmaları-gelişmeleri değerlendirmekte, bu konuda öneriler sunmaktadır.
- İlgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve üniversitelerin kadın araştırmaları merkezlerinin katkı ve katılımları ile güncellenen "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2012-2015", 10/7/2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ulusal Eylem Planı ile yasal düzenlemeler, farkındalık yaratma ve zihinsel dönüşüm, kadının güçlendirilmesi ve koruyucu hizmet sunumu, sağlık hizmetlerinin sunumu ve kurum/kuruluşlar arası işbirliği olmak üzere 5 temel alanda iyileştirmeler hedeflenmektedir.
- Şiddete maruz kalan kadınlara hizmet sunan kamu kurum/kuruluşlarında çalışan personelin “kadına karşı şiddet, aile içi şiddet, toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı, ilgili kanunların uygulanması” gibi konularda farkındalık ve duyarlılığını artırmak amacıyla ilgili Bakanlıklar ile “Eğitim

Protokolleri" imzalanmıştır. Bu protokoller aracılığıyla 71.000 polis, 65.000 sağlık personeli, 336 Aile Mahkemesi Hakimi ve Cumhuriyet Savcısı, 17.000 din görevlisinin eğitimleri gerçekleştirilmiştir.

- 12 Nisan 2012 tarihinde Bakanlığımız ile Jandarma Genel Komutanlığı arasında "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Sunulan Hizmetlerde Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesine, İşbirliği Yapılmasına ve Eşgüdümün Artırılmasına Dair Protokol" imzalanmıştır. Protokol çerçevesinde; Komutanlık personelinin "toplumsal cinsiyet eşitliği" ve "kadına yönelik şiddet" konularına ilişkin duyarlılık ve farkındalığının artırılması ve Komutanlık bünyesindeki okulların müfredatına bu konuların dahil edilmesi, şiddet mağduru kadınlara yönelik sunulan hizmet kapasitesinin geliştirilmesi ve standardizasyonun sağlanması ve bu kapsamda yeterli personelin yetiştirilmesi yönünde çalışmalar yürütülmesi öngörülmektedir. Protokol kapsamındaki ilk etkinlik olan "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kolluğun Rolü ve Önemi" Konferansı 22.11.2012 tarihinde 2.470 Jandarma personelinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.
- KSGM tarafından 2009 yılından bu yana kamu görevlilerine yönelik olarak yürütülen Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimlerinde şu ana kadar yaklaşık 2800 kamu görevlisine ulaşılmış olup, eğitimler devam etmektedir.
- Bakanlığımız ile Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) arasında 16 Şubat 2012 tarihinde imzalanan İşbirliği Protokolü'nü hayata geçirmek üzere Bakanlığımız ile Anne Çocuk Eğitim Vakfı işbirliğiyle 23-25 Ocak 2013 tarihleri arasında "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Aile içi Şiddetin Önlenmesi, Barış ve Farklılıklara Saygı Farkındalık Semineri", Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürleri ile Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi Müdürlerinin bizzat katılımları ile gerçekleştirilmiştir.
- 25 Kasım Kadına Karşı Şiddetle Mücadele ve Dayanışma Uluslararası Günü çerçevesinde her yıl çok sayıda farkındalık yaratmaya yönelik çalışma gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda 2011 yılında yürütülen etkinlikler çerçevesinde kadına yönelik şiddetle mücadelede erkek katılımının önemine vurgu yapan "Biz De Varız" bildirisi hazırlanarak imzaya açılmıştır. Bildirgeye ilk imza Sayın Başbakan tarafından atılmış, bildirge erkek milletvekillerince de desteklenmiştir. 2012 yılında da çok sayıda basılı ve görsel materyalin hazırlanması ve gösterimi sağlanmıştır.
- Eğitim faaliyetleri ve farkındalık yaratma faaliyetleri dışında 6284 sayılı Kanunun 12. maddesi ile Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının uygulanmasında hakim kararı ile teknik araç ve yöntemler kullanılabileceği hükme bağlanmıştır. Bu kapsamda Pilot uygulamanın gerçekleştirilmesine yönelik olarak Bakanlığımız ile Emniyet Genel Müdürlüğü arasında 27.09.2012 tarihinde "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Elektronik Destek Teknolojilerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama Protokolü"; Bakanlığımız ile Avea İletişim Hizmetleri A.Ş. arasında 14.09.2012 tarihinde "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Sosyal Sorumluluk Programı İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır. Söz konusu Protokoller ile Bursa ve Adana illerinde pilot uygulamaya geçilmiştir.

- 2012 yılı yatırım programında “Kadına Yönelik Şiddet Veri Tabanı/Sistemi Oluşturulması Pilot Uygulama Etüt Projesi” yürütülmesi planlanmıştır. Söz konusu proje ile kadına yönelik şiddet verilerinin bir merkezde toplanmasını ve standardizasyonunu sağlayacak sistemin alt yapısını hazırlamak amaçlanmakta olup; bu çerçevede çalışmalar hızla devam etmektedir.
- Ülkemizde şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik mekanizmaların başında kadın konukevleri gelmektedir. 18.07.2013 tarihi itibarıyla Türkiye genelinde Bakanlığımıza bağlı 88 kadın konukevi 2376 kapasite ile, yerel yönetimlere bağlı 32 kadın konukevi 779 kapasite ile, sivil toplum kuruluşlarına bağlı 1 kadın konukevi 18 kapasite ile hizmet vermektedir. İhtiyaç analizleri çerçevesinde sayının artırılması yönünde faaliyetler devam etmektedir.
- Yine 6284 sayılı Kanun ile kurulması öngörölmüş Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri de şiddet olgusunun nedenleri, varlığı ve sonuçları ile tek elden ve çok yönlü mücadelede önemli mekanizmalardır. Merkezler; şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak, şiddete uğramış ya da şiddete uğrama riski bulunan kadınların başvurabileceği, danışmanlık, rehberlik ve yönlendirme hizmetleriyle, ihtiyaç duydukları konularda güçlendirici ve destekleyici hizmetleri veren ve izleme çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esası ile yürüten merkezlerdir. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinin kurulması için 14 pilot il tespit edilmiş olup 14 pilot ilde hizmete başlanmıştır. İki yıl içerisinde Türkiye genelinde Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerinin açılış çalışmaları tamamlanacaktır.
- Konukevleri ve Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri dışında 22 ilde de 24 İlk Kabul Merkezi bulunmaktadır.
- Şiddete uğrayan ya da uğrama riski taşıyan ve desteğe gereksinimi olan kadınlara yönelik danışma hizmetleri de kadına yönelik şiddetle mücadelede kadını destekleyici diğer bir önemli mekanizmadır. Bu kapsamda; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesindeki ALO 183 Aile Kadın, Çocuk, Engelli Sosyal Hizmet Danışma Hattı, Aile Danışma Merkezleri, Toplum Merkezleri ve Sosyal Hizmet Merkezleri; Belediyelerin Kadın Danışma Merkezleri; Sivil Toplum Kuruluşlarının Kadın Danışma Merkezleri; Baroya Bağlı Kadın Danışma Merkezleri ve Adli Yardım Kurulları; Kalkınma Bakanlığı Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresine bağlı Çok Amaçlı Toplum Merkezleri (ÇATOM) hizmet vermektedir. Hastanelerin acil servislerinde oluşturulan “Psikososyal Destek ve Krize Müdahale Birimleri”nde ise aile içi şiddet konusunda da psikososyal destek hizmetleri sağlanmaktadır.
- Ayrıca 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun “ihbar” kenar başlıklı 7 nci maddesi kapsamında da şiddet veya şiddet uygulanma tehlikesinin varlığı hâlinde herkesin bu durumu resmi makam veya mercilere ihbar edebileceği ifade edilerek, ihbarı alan kamu görevlilerinin Kanun kapsamındaki görevlerini gecikmeksizin yerine getirmek ve uygulanması gereken diğer tedbirlere ilişkin olarak yetkilileri haberdar etmekle yükümlü olduğu hükme bağlanmıştır.

Bakanlığımız kadının aile içinde ve toplumsal yaşamdaki statüsünün yükseltilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele amacıyla yasal düzenlemelerden, kurumsal hizmetlerin güçlendirilmesine, farkındalık yaratma çalışmalarından, koordinasyon çalışmalarına kadar çok farklı alanlarda etkili ve başarılı çalışmalar yapmaktadır.

Ancak, kadına yönelik her türlü şiddetin sonlandırılması uzun soluklu ve topyekûn bir mücadeleyi gerektirmektedir. Bu bağlamda çalışmalarımız bütüncül bir yaklaşımla ve tüm sektörlerin işbirliğinde kararlılıkla sürdürülecektir.